

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę przed świątecznymi. — Nakładem i drukiem A. Prądzynskiego we Wrześniu. Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzynski we Wrześniu. Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 390.

Abonament: na pocztę: miesięcznie — 96 zł, kwartalnie 2,88 zł, w ekspedycji: mies. 90 gr, kwart. 2,70 zł — Ogłoszenia: za miejsce i-lin. 1 milim. w wyś 10 groszy przyjmuje administracja większe dany niż, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru — Telef. № 389

№ 138

Września, czwartek, dnia 2-go grudnia 1926 r.

Rok VIII

„Wbefreiungs-Politik”

We wtorek dnia 23. zm. rozpoczęły się w niemieckim Reichstagu rozprawy na temat polityki zagranicznej Rzeszy Niemieckiej. Jest rzeczą poniekąd charakterystyczną, że niemal w całosci były one poświęcone omówieniu stosunków niemiecko-polskich. Kiedy bowiem na mównicę wstąpił poseł Emminger, przemawiający w imieniu centrum niemieckiego, Niemieckiej partii ludowej, padły następujące słowa:

„Popierana przez stronnictwa rządowe polityka zagraniczna zmierza do najwyższego celu, to jest do odwołania Niemiec z Niemiec, Niemiec z Niemiec, napręż w tym kierunku było wstąpienia Niemiec we wrzesniu br. do Ligi Narodów...”

Wynika więc jasno, w jakim celu Niemcy wstąpiły do Ligi. W każdym razie najmniej w celu współpracy pokojowej z innymi narodami. W pierwszym bowiem rzędzie chodziło im nie o inną, jak tylko o naruszenie podwalin Traktatu Wersalskiego i o rewizję niewygodnych dla siebie artykułów.

Kurs polityki niemieckiej, który na wtorokowym posiedzeniu Reichstagu znalazł dobitny wyraz w szeregu niedwuznacznych enuncjacji, daje wyrazowość „Rzeczypospolitej” powód do następujących refleksji:

Obecnie głównym hasłem wszystkich stronnictw niemieckich, bez względu na ich zabarwienie polityczne, stało się kontynuowanie t. zw. „Wbefreiungs-Politik”, to jest polityki uwolnienia się od ciężarów Traktatu Wersalskiego. Pomni jednak, że w traktatach Locarneskich zagwarantowali zupełnie wyraźnie granice wschodnie Francji, całą swoją uwagę obecnie zwrócić Niemcy na granice polsko-niemieckie, a nacjonalista Dr. Heitschke pozwala sobie na takie oświadczenie:

Ze strony francuskiej rzucano myśl, aby w związku z Thoiry za porażeniem granic na zachodzie w układach w Locarno, nastąpiło także samo porażenie granic na wschodzie... Oświadczam więc, że dla moich przyjaciół politycznych porażenie granic na Wschodzie wogóle nie wchodzi w rachubę.

Zabierający głos tu po sobie Heitschku min. spraw zagranicznych Dr. Stresemann temi słowy charakteryzował ustosunkowanie się Niemiec do obecnych granic z Polską:

„Poseł Heitschke wskazał na to, że sprawy rokowania w Thoiry i opróżnienie Nadrenji miałyby być polozone — z myślą nowego uznania granic wschodnich. Przeciw temu chciałbym mocno zaoponować, jakoteż podkreślam, że podobne pojęcia nie były nigdy wysuwane ze strony oficjalnych czynników francuskich — owszem przeciwnie, nigdy nie było używane. Wobec tego, że Thoiry nie było żadną uchwałą, określającą jako nieodzowne. Nie dlatego walczyliśmy o to w Locarno, aby teraz to zasadnicze stanowisko poświęcić za wcześniejszy termin opróżnienia Nadrenji...”

W ten sposób przemawiał w niemieckim Reichstagu niemiecki minister spraw zagranicznych Dr. Stresemann, co poprosił też równocześnie z przygotowaniem ataku na granice Polski.

Jakimi zaś sposobami zamierzają Niemcy przeprowadzić swój atak w kierunku utiesznionej rewizji granic na wschodzie, na razie nie wiadomo. W każdym razie jest rzeczą pewną, że gra min. Stresemanna, co poprosił też równocześnie z przygotowaniem ataku na granice Polski.

Głównego zaś sprawcę zmiany, jaka nastąpiła w stosunkach francusko-niemieckich widzi wbytny publicysta niemiecki Teodor Wolff w Pölschem. W artykule bowiem następująco zamieszczonej w „Berliner Tageblatt” pisze:

„P. Polnarczyk jest tym, który przepiękną ideę doprowadził do uśmiercenia, stosując powoli stosowne metody przeciągania z głębokim znanstwem wszelkich prawniczych medykamentów. Działalność jego, gdzie w grę wchodzi szczególnie Rosja i Chiny. Równocześnie wyraża on przekonanie, że tylko Niemcy będą w stanie wyświadczyć Wielkiej Brytanii ogromne dobrodziejstwo — w związku z szczytami się, ruchem narodowym — na dalekim Wschodzie. Z niebezpieczeństwa tego projektu, w miarę jego realizacji, należy sobie zastrzeżać sprawę. Za swoje bowiem „maklerstwo” na Wschodzie, Niemcy niewątpliwie zażądały by innej rekompensaty.

Jak zaś ta rekompensata miałaby wyglądać, dostatecznie dać to zrozumiałe Dr. Stresemannowi, w czasie debaty na Reichstagu, ograniczając w Reichstagu atakując nasze granice zachodnie.

Niemcy butnie rzuciły karty otwarte na stół

Przyszłe pola bitwy

Premierem Dominijem Angielskich, zgromadzonych w ponury deszczowy dzień jesienny na jednym z pagórków w Surrey, pokazano obraz przyszłej wojny, od dotychczasowych obrazów wojennych zupełnie różny.

W porządku pierwszym wzrosłem płaszczyznę, z poza ta clemnych w oddali stojących drzew, wyłonił się szereg nowych tanków i smoków i innych pancernych jednostek, przedstawiających przyszłą armię w ataku. Nie było widzi ani jednego człowieka. Tylko opancerzone tanki na dwu lub jedną osobę, niektóre z kształtu podobnego do kasy ogniotworczej, inne do pieca lub komina, inne znów do wyloty. Były i w formie starszowiejskiej lektyki i inne płynące niby łódki na morzu, po nierównym wzrosom porośniętym gruncie.

Zdawało się, że do ataku stanęły skryżnie żelazne różnego kalibru kaskady. Głównie ich kształty, wysypające się z mgły w mglicach i kaskady utworzyły pokłoke. Jadąc wydawały przylgzone rury i rozpliskały wokoło siebie ziemię, pod, zwir. W końcu całe to metalowe wojsko zrobiło zwrot i uszykowało się w jednym rzędzie, a z otworów ich posypał się płomień przelających karabinów maszynowych. Głównie tanki, których pole bitwy, cofnęły się. Ale nie ich zajęła platforma karabinów maszynowych osobno do tego celu zbudowana. Za nimi przyczepił się ciężki tank, którego zadaniem jest wybuchanie ciałem dymem, osłaniającym działalność karabinów.

Tanki te wypróbowane już w walkach w Indiach, jadą po najgorszej drodze i potrafią przebyć przestrzeń 120-150 mil angielskich bez świeżego zapasu paliwa. Inny rodzaj tanku, to ten, który biegnie zarówno szybko po drogach, krzakach rowach, którego nie straszą żadne przeszkody i który nie przyszłość będzie srodki gromadami do ataku, jak dawna husaria lub kawaleria. Cudem techniki były zarzucone na rzekę pontony na kołach rozciągających się jak telefon polowy, a po których lekkie tanki z łatwością przejeżdżały na drugą stronę rzeki. Kozy te drewniane wsiadają się jedne w drugie. Władca tej Premierzy odniósł wrażenie, że przyszła wojna będzie stała pod znakiem techniki i mechaniki, i że naturalne przeszkody coraz mniej w niej odgrywać będą rolę.

Zakończenie konferencji pracy

Pracownicy państwowi nie otrzymają podwyżki, poza jednorazową 10 proc.

Warszawa, 30. 11. Konferencja przedstawicieli organizacji pracowniczych i robotniczych w prezydium Rady min., która rozpoczęła się o godz. 11 przedp., zakończyła się o godz. 4.30 nad ranem.

W wyniku rozprawy wiceminister Bartel oświadczył, że nie może być mowy o stosowaniu wskazanych podwyżek do Konferencji pracowników państwowych, a to ze względu na równowagę budżetową. Dalej pienia mowy o podwyżce płac pracowników państwowych, ponad to, co rząd już do dotychczas uczynił.

Wreszcie rząd trwał na stanowisku utrzymania i rozszerzenia dotychczasowego socjalizmu. W najbliższym czasie będą wprowadzane socjalne. W sprawie reform rolnych Stanisław Adamowicz, że ustawa o reformie rolnej będzie stosowana, a rozporządzenie wykonawcze będzie wydane w dniach najbliższych.

Minister pracy Jurkiewicz oznajmił, że ministerstwo pracy, nad wyłączenie ustawodawstwa socjalnego, w najbliższym czasie będą wprowadzane socjalne. W sprawie reform rolnych Stanisław Adamowicz, że ustawa o reformie rolnej będzie stosowana, a rozporządzenie wykonawcze będzie wydane w dniach najbliższych.

Decrety Prezydenta w Sejmie.

W sobotę przed południem przybył do kancelarii sejmowej rada państwa prezydent rady min. p. Matek i przedłożył do Sejmiku projekt ustawy o sprawie wzięcia do Sejmiku dekretów wydanych przez p. Prezydenta na zasadzie pełnomocnictw. Dekretów tych jest 12. Pomiędzy nimi znajduje się również rozporządzenie Prezydenta z dnia 4-go listopada 1926 r. o karach za rozpowszechnianie nieprawdopodobnych wiadomości oraz karach za znieważanie i przedstawicielczy był z. zw. dekret prasowy.

Jak wiadomo, przedstawiciele grup parlamentarnych zbliżonych do rządu, dawali do poznania, 12 rząd nie wniesie dekretu tego do Sejmu. Jak się Sejm zachowa na razie nie wiadomo. Wniosek stronnictwa postawiał, iż dekret na przestać obowiązywać od grudnia. Tymczasem nie jest jeszcze ustalone, kiedy Sejm się zbierze. W kulaarach wymieniany termin najbliższego posiedzenia póź-

nieszy, dopiero 9 grudnia. Rzecz inna, iż szereg klubów poczyni starania o szybsze zwolnienie posiedzenia.

- Kronika -

Września, dnia 1-go grudnia 1926 r.

Kalendarz ryzykno-katolicki.
dziej: Elżbiuga; j. kruto; Bibiani, Pauliny.

* Jarmark ogółny (jarmy i konie) we Wrześniu odbędzie się we wtorek, dnia 7 grudnia br. Spęd była rogatego z powodu panującej przyszczyły jest niedozwolony.

* Poradnia dla Matek i niemowląt. Zadaniem „Poradni” dla Matek i niemowląt opieka nad rodziną społeczną. Kobiety ciężarne oraz nadzór nad zdrowiem i rozwojem dziecka od urodzenia aż do ukończenia 2 roku życia. Matki dbające o zdrowie swych dzieci winne zarejestrować niemowlęta w tym wieku w poradni.

Tamże odbywa się co srody od godziny 2-3.30 badanie dzieci przez lekarza i udzielenie porad w sprawie odżywiania i chowania niemowląt.

Codziennie od godz. 10-tej do 12-tej przedp., udzielą porad higienistka przy poradni Siostra Budniakówna.

Porad tryz udziela się bezpłatnie.
Następne badanie dzieci odbędzie się w srody, o godz. 2-tej popoł. Przewodnicząca Poradni.

* Wystawa robót kobiecych we Wrześniu. Coraz więcej zbliża się czas wystawy robót kobiecych we Wrześniu. Z bardzo licznych zgłoszeń wynika, że pierwsza tego rodzaju wystawa we Wrześniu będzie nadzwyczaj bogata pod względem jakości i ilości eksponatów. Płynie zabrane tego czasu, aby być wystawą wprost arcydzieła. Wiedziąca wystawę publiczną będzie zachwycona pomyslowością i artystycznym wykonaniem przeróżnych prac kobiecych. Z całą stanowczością można już dzisiaj dać zapewnienie, że każdy zwiedzający wystawę we Wrześniu będzie zachwycony i podziwiać będzie wystawę przemoty. Osobny dział zawierać będzie eksponaty uczennic szkoły wydziałowej żeńskiej, które pod umiętnym kierownictwem swych nauczycielek przygotowały przelicznie wykonane rzeczy z różnej dziedziny sztuki. Zbytecznym może jest robić jeszcze specjalną o tem wzmiankę, jak pilnie i zgranie są uczennice szkoły wydziałowej w sztuce szycia, bielizny, wykonaniu haftów, koronek, malarskiej, zdobnictwie itd., jeżeli pamięć sięgnie do kilku tak udanych wystaw tej uczelni z lat ostatnich, które to wystawy tak wymownie zawsze świadczyły o zręczności i talentach uczennic. W tym celu wystawę szkół powszechna gdzie od dłuższego czasu wroga gorączkowa praca uczennic tej szkoły za staraniem swych nauczycielek nad tem, aby cztery wystawy tej szkoły wypadła jaknajwspanialsze i znalazła uznanie i podziw zręczności i pilności. Do konferencji zatem siana podczas wystawy poważa się. Cztery wielkie choinki, przybrane przelicznie swojskimi polskimi ozdobami, oświetlone lampkami elektrycznymi upiększą także wystawę i przypomną nam zbliżający się czas gwiazdki. Zainteresowanie wielkie panuje i również loteria fantowa, szczególnie szatki, na wystawie, która stała się i ładnie fanty. Tow. Wincentego a Paulo uprasza w dalszym ciągu o łaskawe przeznaczenie fantów na tą loterię. Otwarcie wystawy wreszcie nastąpi w niedzielę dnia 5-go grudnia o 12-tej w pol. i potrawa od 5-8 grudnia. Można wyrazić życzenie, aby szuka paleniska podczas wystawy, stała się wielką zapieczoną, szczególnie, że z własną korzyścią łączymy dobry cel. Zysk z wystawy służyć ma bowiem dla biednych na gwiazdkę.

* Uroczniony wieczór w niedzielę, 5-go grudnia. Tow. Wincentego a Paulo urządził w niedzielę, dnia 5-go grudnia na sali p. Bartkowiaka w związku z wystawą uroczniony wieczór. Na program składają widzami zapieczoną, szczególnie, że z własną korzyścią łączymy dobry cel. Zysk z wystawy służyć ma bowiem dla biednych na gwiazdkę.

* Urząd pocztowy komunikuje nam: Zaszyły wypadki tego rodzaju, że jakiś nieznany osobnik zamówił towar u kupca i oświadczył, że gotówkę nadesłał przekazem pocztowym. Po kilku dniach rzeczywisty nadeszły przekazy pod adresem owego kupca, ale gotówka o wiele większa, niż ta, którą nie powinien był ominąć, kto chce przyjemnie wieczór spędzić. Blizsze dane podają alizje.

